

Az előfizetés ára:

1 egész évre 5 frt — kr.
1 fél évre 2 frt 50 kr.
1 negyed évre 1 frt 25 kr.

Körjegyzőknek, községeknek és néptanítóknak:
Egész évre 4 forint, fél évre 2 forint

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lappéldányokat venni lehet a kiadóhivatalban, Traub B. és társa, Valentin Károly, Böhm M., Luzsovcics L., Weidinger N. üzletében és a fővárosi titkárságban.

Hirdetések:
mindenkori árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyilvánterben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket elfogad:

Külföldön:
Barek J. és társa Erfurthban. Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knoll Ignác, Frankfurtban. Opellik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf, Bécsben.

Magyarországon:
Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarz Gyula, Somogyi F. „Első magyar nemzetközi irodá”-ja Budapestben.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utczában levő hirdetések felvételi irodája Pécsen.

Kéziratok

a szerkesztőséghez, Nepomuk-utca 29-ik sz. külföldök.

A munkás-kérdés veszélyei.

A munkás strikeok valóságosan krónikus jellegű kezdenek már ölteni s többnyire brutális erőszakoskodással és érzéktelen dühvel jelentkeznek. Alig alszik ki, vagy tiportatik el az egyik tüzhely, a melyből a kétségbeesett nyomor lángja előtört, ismét felgyulad egy másik s ámbár ekkoráig a fennálló törvény, vagy katonai hatalom mindenütt érvényesül is ott, a hol az egyik, vagy másik fél hibája miatt békés megegyezés létre nem jött, még is csak a bünyös könnyelműség, vagy a dőre elvakultság nem veszi észre, hogy mily vigasztalanul alakult már a jelen s mily félelmes sötétséggel és veszéllyel int felénk a jövő. A vidám, könnyű-élésnek élvezői alatt alá van aknázva a talaj, közel az összeszakadáshoz s a hol a katasztrófa bekövetkezik, el fog sodorni igazat és nem igazat, jót, rosszat egyaránt. Az emberbarát, a tehetetlen szemlélő nem segíthet s elhangzó szavával hiába tanácsol; a verseny és önzés által hajtva minden erőt könyörtelenül kiszákmányoló termelés hajszájában nincsen szünet, nincs mérséklés. Az erősebb, melynek ereje az összpontosított pénzhatalomban s a megszerzett vagyonnak és személybiztonságnak állami védelmében áll, győző a léteinek eme nehéz harcában; a gyöngébb legyőzött s türi a viszonyok igáját, amíg új támadásra nem érez magában visszatért erőt. Így folytak eddig a munkásünetelések s valószínűleg ilyen lesz lefolyásuk hosszabb ideig.

Nincs szándékunk eltagadni mindig és minden esetben a munkás jogosultságát a strikehoz s a munkaadóknak sem tesszük azon engedményt, hogy válságos időben mindig csak a maguk önző érdekeit tartásuk szem előtt, de csak a legkritikább esetben tudjuk belátni a munkásünetelés célzatoságát és hasznát a munkásokra nézve, ha az ily viharoknak lefolyását, kimenetelét s mind a munkaadóra, mind a munkásra nézve káros következményeit elfogulatlanul tekintjük.

De hát van-e segítség s ki és mi segítsen? Ez az a borzasztó kérdés, mely már réges-régen fennáll és még mindig nincs rá kielégítő felelet. A legbecsületesebb és legalaposabb kutatásoknak az az egyedüli szomorú eredménye, hogy nincs oly panacea, a mely egyszerre minden bajt gyógyítson, minden jogtalanságot megszüntessen s még a lassankénti, egyes esetekben alkalmazandó enyhítésekhez is oly roppant eszközök és oly átható egységes cselekvés kellenének, hogy valóban az államségély eszméjének kell

minden emberien gondolkozó és érző előtt az egyedüli mentésnének feltűnnie, annak az államségélynek, melyet a szabad kereskedelmi iskola eddig oly fönnhéjazva s oly bámulatos önzéssel utasít vissza s a melyet a lángeszű Bismarck herceg előrelátása és vasakarata az alkotmányos tárgyalás felszínére emelt.

Az államok előtt az a kényszer áll, hogy sietniök kell a dologgal, nehogy elkéssenek vele. Hazánkban a munkásosztályok anarchikus forradalma még eszmében sem fogamzott meg; de a nagy-iparos nyugoti államokban már tüzei ez a bírtok nélküli néposztályok elméjét; ezek már az államségély eszméjét is innen-onnan visszautasítják, mert társadalmi felforgatásra törnek s többségükre támaszkodva az uralmat igénylik. A tőkés osztályok eddig hallani sem akarnak az államségély eszméjének megvalósításáról, mert az rájuk nagy terheket ró, a proletárság pedig, ha ma akarja is, nem bírja kivinni a jelen társadalmi keretben teendő emancipációját, mert a törvényhozó testületekben szava nincsen. De hát az idő jelenségei sokkal érthetőbben és fenyegetőbbben beszélnek, hogy sem meg ne értsék azok is, a kiknek esztét eddig a vastag önzés elhomályosította.

Értekezlet a pécs-miholjáci vasut ügyében.

A pécs-miholjáci és harkány-siklósi gőzerejű közúti vasut ügyében hirdett értekezlet vasárnap d. u. 3 órakor tartott meg a városi közgyűlési teremben. Jelen voltak: Perczel Miklós főispán, Aidinger János polgármester, Girk Alajos és Szeifritz István kanonokok, Blum Gyula állam-építészeti főnök, Záray Károly dr., Förster Béla, Schaurek Bódog dr., Danitz Antal, Littke József, Koharits Károly dr., Daempff Károly, Hoffmann Károly, Ruvald József, Gyenes János (Gyula), Koharits József és Farkas N. (Siklós) és Grünhut Ignác vasuti engedmény-tulajdonos.

Perczel Miklós főispán az értekezletet megnyitván, miután a tervebe vett vasut olcsósága és a kényelmes közlekedés révén az érintett vidékre is közvetve az egész megyére háramló nagy hasznot megemlítetté, a jegyzői teendők végzésére Grünhut Ignácot kérte fel, ki ezután — mint engedmény-tulajdonos — rövid, világos és alapos előadásban ismertette a létesítendő vasut ügyeit, előadását pontos-kivitelű térképekkel támogatva.

Az érdekes előadás nyomán megemlítettük, hogy a tervezett helyi érdekű vasut a statisztikai adatok szerint — bár ezek csak hypothézis alapulnak — a befektetett tőke kamatait meg fogja hozni, mert megynék igen gazdag vidékét szeli át, igen sok községet érint és általában tény, hogy a hasonló vasuti vállalatok világszerte nagy jövedelmezőséget tüntetnek fel. — A vasut létesítése érdekében áll Baranyamegyének, mert ez által oly vidékek vonat-

nak be a forgalomba, melyek eddig az év nagy részén el voltak zárva minden közlekedéstől — és érdekében áll Pécs városának, mert ez által a város élmezése — a könnyebb és olcsóbb szállítás következtében olcsóbb lesz és az iparcikkek Slavónia felé hozzá férhető piacra találnak. A vasut a pécs-barcsi vasuti állomástól kiindulva Málom, Kőkény, Szilvas, Garé, Szava, Viszló, Terehegy, Harkány, Dráva-Szabolcs községek vidékén át ér Drávához; Harkányt Siklóssal egy szárnyvasut fogja összekötni. A drávai állomástól a parti közlekedés gőz-komp segítségével fog eszközöltetni, mi a legolcsóbb összeköttetés. Miholjáci a vasut hossza 40,884 méter; a harkány-siklósi szárnyvasut hossza 4346-01 méter. (Megjegyzendő, hogy a vasut folytatására Miholjációl Nasicig és Nasicitól Eszékig szintén adtak engedmények más két vállalkozónak.) — A költségek 1 millió 200,000 forintra tervezetnek, de megiehet, hogy kisebb összeg is elég lesz; t ö b t e s e m i e s e t r e s e m f o g k e r ü l n i ; a k ö l t s e g n a g y s á g a a t t ó l f ü g g , h o g y a k ö r m á n y m i l y á l l o m á s - é p ü l e t e k e t k i v á n m a j d m e g , m e r t a z i l y v a s u t i v á l l a l a t o k n a g y o b b é p ü l e t e k e t r e n d s z e r i n t c s a k a k ö z p o n t o k n á l á l l i t a t a k . T e r v e z t e t i k a f ő v o n a l o n S i k l ó s s a l e g y ü t t 1 1 á l l o m á s é s m e g a l l ó h e l y .

A vasut részvényekre tervezetik. Hogy létesülhessen, szükséges, hogy az érdekelt uradalmak bizonyos értékű törzsrészvényeket átvegyenek. A törvény a jelenlegi költség-tervezetnek megfelelőleg 5000000 frt értékű törzsrészvény elhelyezését kívánná, ha azonban a vállalat kevesebbe kerül 1,200,000 frtnál, ez összeg is kevesebdni fog. Az uradalmakon kívül felszólítandó volna még Baranyamegye, valamint Pécs sz. kir. városa is, hogy vagy a közmunka-alapból, vagy a törzstőkéből járuljanak a törzsrészvények vásárlásához, a vasut által érintett községek természetbeli szolgáltatásokkal járulnának a létesítéshez. A vállalat finanszírozása biztos.

Záray Károly dr. kérdést tett, vajon nem volna-e célszerű bevárni, míg végleg eldőlt, hogy kiépítetik-e a Szt.-Lőrincz-Bródi vasut és nem lesz-e e vonalnak a tervezett vasutra káros befolyása? Az előadó válasza: hogy a szt.-lőrincz-bródi vasutnak — mely a világ-forgalmat fogja közvetíteni — a helyi forgalom pécs-miholjáci vasutra semmi befolyása nem lesz; a két vasut irányja sem egy, de ha még egy lenne is, hivatkozott Olaszországra, hol a közúti vaspályák csaknem egyarányban mennek a nagy vasutakkal és mégis jól jövedelmeznek, mert kevesebb alaptőke kell nekik és olcsóbban dolgozhatnak. Ugyane kérdésre vonatkozólag a főispán kijelenté, hogy tudomása szerint a kormány a Szent-Lőrincz-bródi vonalat nem fogja engedélyezni.

Littke Józsefnek a vasut fenntartási költségeire vonatkozó kérdésére előadott, hogy a statisztikai adatok alapján várható bevétel 274,225 frt; a tiszta jövedelem 150,700 frt, minek ha csak fele vétetik is, a részvénytőke 6% körül fog jövedelmezni.

A vasut jövedelmezőségére vonatkozólag Záray Károly felelített, hogy mivel a pécs-barcsi vasut maximális tarifával dolgozik, a Stajerszágból jövő tetemes szállítmányok megnyerhetők lesznek, Blum Gyula pedig a nagy lendületet vett drávai bajozásra hivatkozott, mint ami e vasut forgalmára szintén emelődik fog hatni.

Girk kanonok kérdést tévén a kibocsátandó részvények ára iránt, ez 100 frtban jelöltetett meg. Ugyancsak Girk Alajos az egyházi bírtokok részéről

azon óhajt nyilvánította, hogy idejekorán állapíttassék meg, hogy a vasut részére az egyházi bírtokokból hol és mennyi vétetik igénybe.

Záray kérdésére, hogy van-e már az engedményesek (Schapringger Joachim és Grünhut Ignác) háta mögött egy pénzhatalom, az előadó azt felelte, hogy van s ez a frankfurti Erlanger cég.

Azon összegek sorában, melyeknek aláírását az engedményesek várják, fel vannak véve: Baranyamegye 50000, Pécs 50000, Siklós 50000, a Majláth-féle uradalom 50000, a siklósi uradalom 40000, a Biedermann-féle uradalom 15000, a székesgyház 10000, a szeminarium 10000, az egyes aláírók 50—100000 frttal. A cég maga 30000 frtot ír alá. Perczel Miklós főispán övezgy Majláth Györgyné ő exciája nevében kijelenté, hogy hajlandó a vasut-építéshez hozzájárulni; az összeg attól függ, hogy a konzorcium mennyit vár tőle. — Az értekezlet azon határozattal oszlott szét, hogy a törvényhatóságok, uradalmak, Siklós és Harkány községek felszólítandók, hogy nyilatkozzanak: mennyivel hajlandók a törzsrészvények megszerzéséhez járulni.

Baranyamegye közgyűlése.

(Tartott 1886. május 10-ikén, d. e. 10 órakor.)

Perczel Miklós főispán az ülést megnyitván, üdvözölte a tanácskozó helyiségbe szufolágis megöltött közönséget s megemlékezve azon nagy csapárról, mely Magyarországot kitünő igazságügyminisztere: Pauler Tivadar dr. elhalálozásával érte, a kegyeletlő, mely az elhunyt özetlen államférfiu iránt minden párt részéről nyilvánult, különösen pedig Ö Felsége a király részéről, midőn annak gyászszertartásán megjelent, ilőnek indítványozta, hogy Baranyamegye a halálozás felett részvételenk és fájdalomnak jegyzőkönyvi kifejezést adjon és erről az elhunyt miniszter családját felirattal értesítse. Az indítvány elfogadtatott.

Felolvastattott az alispáni évnegvedes jelentés, melyből megemlítettük, hogy a vetések állása a megyében jó; az egyesületek száma 91, közülök 1 — a herceg-szöllősi — újból alakult; tüz-észet volt 20, a szenvedett kár 9435 frt 40 kr, miből 6000 frt biztosítva volt. Az alapok bevételé 831,548 frt 85 és 2/3 kr volt, a kiadások levonásával a kellő fedezet 614,695 frt. Az újoncjutalék volt 616 ember; a póttartalékhoz kellett volna 62 ember; besoroztatott 93; a honvédség részére jutott 312 ember; a negyediki korosztály 3 járásban hivatott fel. A közegészség állapota kedvező volt, ugyanezmondható az állategészségügyről is. Hosszu-Hetényben az év első hónapjában több ember veszett kutya által marotott meg, kik mind orvosoltattak. Lő-fedeztetési állomás a megyében 19 állítottat fel 53 ménnel. A községi számadásokkal 164, a költségvetésekkel pedig 80 község van hátralekban, melyek azonban még ez évben fel fognak dolgoztatni. A jelentés tudomásul vétetett.

Az alügyési állás betöltésére a kijelölt bizottságba a főispán részéről kinevezettek Feszty Károly, Nádasdy Kálmán és Kissfaludy Pál, a közgyűlés részéről Siskovich Tamás, Kardos Kálmán és Szily László. Ez állásra hárman jelentkezvén, u. m.: Nagy Jenő, Feld István és Vargha Alajos, mind a hárman jelöltettek s a szavazatszedőbizottság Girk Alajos elnökelete alatt Nádosy Kálmán, Kardos Kálmán, Forray Iván és az egyik jegyző személyében megalakították, kezdetét vette a név-

A „Pécs” tárczája.

Zrinyi Péter.

„Isten veled, Isten veled,
En gyönyörűségem:
Lelkem-lelke, édes Annám,
Drága feleségem.
Utra készen jó paripám:
Indulnom kell Bécsbe,
Szegény hazám jóvoltáért —
A király elébe.”
„Ne menj Bécsbe én jó uram . . .
Vermedet ássák ott,
Aggó lelkem az éjszaka
Gonosz Álmat látott.
Menyasszonyi fehér fátylam!
Dühös kéz letépte,
S homlokomra sötét-gyászlat
Borított helyébe.”
„Ne aggódjál jó angyalom . . .
Lelket csal az álom . . .
Fel kell mennem, hogyha bívat
Koronás királyom.
Jaj! kiált a tiprott haza —
Szólanom kell érte
S hogy nem leszen bántódásom:
Ó maga igérte.”
„Óh, ne higgy a mézes-mázos,
Lépre csaló szónak;
Halál vigyorg örvényén, mint
Kanyargó folyónak.
Maradj meg itt biztos ölelő
Eme kised várnak . . .
De ha még — ugy Isten veled . . .
Szivrepesve várlak.” —

Felment Bécsbe Zrinyi Péter,
Vajha ne ment volna;
Ármány-szülte hitzegőkkel
Nem lett volna dolga.
Maga baját, honja buját
Még el se rebegte,
Zord bilincsel szöregti a
Forkoláb megetté.
Bajnok Zrinyi, ősz Nádasdy,
Viruló Frangepán,
Kár volt nektek elindulni
Állok szívek szaván;
Kár volt nektek jó hiszemben
Felkeresni Bécsot,
Hitvány gazok hálójába
Mostan nem esnétek.
„Börtönt neki fenekelient,
A vén pártütőnek!”
S kezeire, lábaira
Nehéz vasat tőnek;
Csikorogva csatog a kulcs
Irdatlan nagy zárba, —
Bent a fogoly, szegény Zrinyi
Szabadságát várja.
Végre jönnek. Elvezetik
A bíró elébe.
Olvasza az ítéletét
A király nevébe:
Zrinyi Péter pártütőnek
Hitlen lázadónak
Hóhérr bárdja fejtét vágja
Nyolcz óraker, holnap.
„En pártútó, én lázadó?
Isten úgy segéljen:
Mint hazámé, királyomé
Minden kis csepp vérem.

Váramat, bírtokomat
Rút szoldos-had éli
— S én hazámnak jövök ide
Békét, nyugtot kérní.”
— Bécsnigelyi börtönháznak
Gyászba húzott terme . . .
Oda viszik Zrinyi Pétert
Kinos főtételre.
Sujt a bakó s hogy harmadszor
Megcsillámlik bárdja,
Két csilagát a nemes fő
Örökre lezárja.
Gyilkos pallos ujra villan, —
Fényes ivet csinál,
S ősz Nádasdy feje hever
Bakó lábainál.
Villan ujra — lecsikázik,
Vérbe hal sugára
S örök éj száll egy nagy család
Utolsó napjára. —
— Zrinyi Péter felesége,
Csaktornyai várba’
Szerelmesen ura jöttét
Szivrepesve várja.
Ma sem jött meg. Holnap talán?
Holnap is elmulik. —
Óh, a kinos várakozás
De hosszúra nyúlik!
Messze férjét bus éjszakán
Százszor megsírattja;
Két óráján a hány rózsza —
Mind lehalt miatta.
Végre megjött — a bus holló . . .
Higgyen-e szemének? —
Adassék e gyász-levelem . . .
Özveggy Zrinyinének.

Három szív története.

— Beszély. —
Irtá: Aggteleki (Ullein) Ferenc,
(Folyt. és vége.)

Ezen drámai jelenet után hat hónap eseményei zajlottak le. A levegő tele volt harci hírekkel, mindenki elragadtatva beszélt a sereg győzelméről.
Azon városban is, hová eseményünk fűződik, nagy volt a sürgős-forgás. A szél egész a városba elhozta a harsónak hangját: apraja, nagyja sietett az ékező harcosok elé. Egyiknek apja, másiknak férje vagy fivére vett részt a haza védelmében, — mindenki ujongva sietett övéi elé, hogy üdvözölhesse őket!
Zeneszóval vonultak be a városba a megérkező hősök, mindegyik szemében a büszkeség és öröm tüze lobogott. Valóságos virágzapor hullott rájuk. Gyengéd kezek ápolták a virágokat, meleg szobákban a zord tél fagyától óva. A fegyverek és csakók virágoktól voltak díszesek. A déleg paripák tomboltak, prüsszögtek, mintha ők is részt vennének a harcosok diadal-örömeiben! A győztes sereget egy fiatal tiszt, őrnagy vezette. Mellét érdemkeresztek ékesíték. Arcának bal felén egy mély felfordadás jelzé, hogy kemény tusában volt. Ő nem hallotta az örömhangozat, az ő lelke másfelé kalandozott. Szeiczit firkésze jártatá, de nem találta azt, akit keresett! Nehéz virágtüzeit szívesen oadaadt volna egy levélkéért, ha azt attól kapja, akit szemci hiába keresetk. Mindenfelé örömkönyök hullanak, — anyák, apák, hitvesek, szeretők és testvérek könyül azok, — amott ölelkeznek, másoknak meg ajuk forr egývő, csupán a tiszt, a hős vazér látszik elhagyatva lenni, mintha neki nem volna senkije, aki örülne érkezése fölött. Mintha őt senki sem szeretné! Szíve elszorult! Lelkét balsejtelem szállta meg! Az ő diadalutja lesújtó volt! Hiányzott az, akinek lábához dicsősége fényét lerakja! Gyö-

BALOG ISTVÁN.

